

På vei til Verdensmisjonsmøtet i 1980

AV AGE HOLTER

Sytti år etter den historiske misjonskonferansen i Edinburgh 1910 skal et nytt verdensmisjonsmøte føre tradisjonen videre, etter Jerusalem 1928, Tambaram 1938, Whitby 1947, Willingen 1952, Ghana 1957/58, Mexico City 1963, Bangkok 1972/73. Dette er møter som alle mer eller mindre har påvirket misjonstenkningen og kirkenes og enkeltmenneskers engasjement i misjonen. Derfor er det spennende hva som nå planlegges for 1980, under ledelse av Kommissjonen for Verdensmisjon og Evangelisering.

Kommissjonen (CWME) er en av de tre store bevegelser i Kirkenes Verdensråd som har vært hovedstrømmen inn i vår tids økumenikk: *Faith and Order*, *Life and Work*, *International Missionary Council* (IMC). «Alle disse bevegelser ble formet som svar på den utfordring som møtte kirkene gjennom de første årtier av vårt århundre: Hvorledes skal vi vitne om evangeliet i dag? Hvorledes manifestere den enhet vi har i Jesus Kristus? Hva er kirkens rolle i et moderne samfunn?» (Uppsala to Nairobi 1968–1975, s. 69.) I en stadig økende erkjennelse av at disse spørsmål henger sammen, har den nye KV-struktur også bragt dem sammen administrativt, i fire avdelinger under programenheten *Faith and Witness*: *Faith and Order*, *Church and Society*, *Mission and Evangelism*, og – ut fra de nye misjonsproblemer – *Dialogue with People of Living Faiths and Ideologies*. Dermed er det skapt et fellesforum for de tre fundamentale oppgaver som formet den moderne økumeniske bevegelse, uten at de enkelte underavdelingens særskilte ansvar forsvinner.

Ifølge grunnreglene skal CWME bestå av 20–25 personer utnevnt av KV's sentralkomité, hvorav halvparten utgjør en s.k. «kjerne-gruppe» eller arbeidsutvalg. Av økonomiske grunner har hittil bare denne gruppe (10 medlemmer) hatt møter siden valget i Nairobi

1975 (juni 1976, februar 1977, begge ganger i Genève). Det første møte for den samlede kommisjon er planlagt til februar 1978.

Verdensmisjonsmøtet har fått sin egen konstitusjon, innledet med denne paragraf: «There shall be a conference on World Mission and Evangelism of the World Council of Churches.» Alle tidligere medlemmer av Det internasjonale misjonsråd ble overført til Konferansen som «tilsluttede organisasjoner» (*affiliated bodies*), dvs. at de formelt ikke er tilsluttet selve Kommisjonen, selv om det ofte sies slik. Derfor er det heller ingen regel om at medlemmene av CWME skal komme fra de tilsluttede organisasjoner, bare at disse skal konsulteres om navn som kan komme på tale. Det norske misjonsråd vedtok som kjent ikke å slutte seg til og heller ikke å søke konsultativ status da Det internasjonale misjonsråd ble integrert i KV i New Delhi 1961. (Av de 38 medlemsråd var Norge det eneste som valgte å stå helt utenfor.) Likevel ble O. G. Myklebust innvalgt som medlem av Kommisjonen (1961–68), og i Nairobi ble så undertegnede innvalgt i «kjernegruppen».

De tilsluttede medlemsråd har rett til å utnevne minst 50% av de maksimum 250 personer som Konferansen skal bestå av. Resten utpekes av Sentralkomiteén i KV etter anbefaling fra CWME. Slik kunne f. eks. også Norge (ved Andreas Aarflot) bli representert på misjonskonferansen i Bangkok 1972/73. I dag er det 49 tilsluttede medlemsråd (i 28 land), samt 4 katolske med konsultativ status. Det årlige bidrag fra disse utgjorde i 1976 til sammen ca. 900.000 Sv. Fr. De største enkeltbidrag kommer (i denne rekkefølge) fra USA, Tyskland, Canada og Sverige. De nordiske land er representert av misjonsrådene i Sverige og Danmark og av Ekumeniska Rådet i Finland (mens derimot det finske misjonsråd er utmeldt).

Kommisjonens formålsparagraf lyder: «å hjelpe det kristne samfunn med å forkynne for hele verden evangeliet om Jesus Kristus, i ord og handling, så at alle må komme til tro på Ham og bli frelst.» I dette ligger et klart uttrykk for det som alltid har vært motivet og grunnlaget for kirkens misjon: at frelsen er knyttet til Jesus Kristus ved troen på Ham, og at det derfor er kirkens ansvar å bringe dette budskap ut til alle mennesker overalt i verden.

Som kjent ble begrepet «frelse» sterkt utvidet i Bangkok, for å fange inn de mange konkrete og forskjellige frelsesbehov i de mange forskjellige situasjoner i vår tid: i forhold til rasisme, kulturell identitet, sekularisering, undertrykkelse, utbytting, etc. Den positive hensikt var å komme bort fra en altfor abstrakt og generell

misjonsteologi, som gav seg ut for å være «universell», men som ofte viste seg å være Vestens teologiske modell. Resultatet ble imidlertid ikke så godt – «frelse» ble noe mangfoldig og «misjon» noe allehånde, så istedenfor klarhet kom forvirring, istedenfor harmoni ble det konflikt. Mange kirker kunne ikke se at Konferansen gav dem den hjelp som formålsparagrafen lover.

Uansett hvordan temaet blir for Konferansen 1980, vil CWME måtte gjøre regnskap for hva misjon betyr i dag. At den finner sted 70 år etter det første verdensmisjonsmøte i Edinburgh 1910, vil gjøre det nødvendig med en analyse av hva som har hendt med misjonen siden den gang, og hva som er det nye språk og de nye metoder som en ny situasjon krever.

Tidligere medlem av CWME og av KV-staben, nå deltidskonsulent for Kommisjonen, dr. Gerhard Hoffmann, har på følgende måte uttrykt dette behov for analyse og definisjon av misjonsbegrepet i dag:

«Vi har forsøkt å unnsnippe vårt begreps-dilemma ved å tale om 'holistisk' evangelisering eller misjon. Denne term var nyttig til å uttrykke at misjon/evangelisering ikke måtte bli bare verbal forkynnelse. Så vi kan argumentere med at 'holistisk misjon' er 'genuin', 'bibelsk', 'autentisk' misjon. Men hva er misjonen selv? ... Vi hevder at misjon *inkluderer* sosial handling, utvikling, kamp for rettferdighet. Men aldri hevder vi at sosial handling osv. skulle inkludere misjon eller evangelisering! ... På en måte befinner vi oss konfrontert med det gamle spørsmål om hva som er misjonens 'egenart' (*proprium*). Det er et spørsmål vi frykter, fordi rundt hjørnet lurer en eller annen tidløs, uhistorisk og normativ definisjon, som ville fange oss på ny i den vestlige kulturs begrepsverden. Og likevel kan vi ikke unngå dette spørsmål, hvis vi da ikke bestemmer oss for å 'selge ut' eller avskrive misjon og evangelisering.»

Konferansen 1980 kan ikke tenkes å ville oppgi den konsens som har utkrystallisert seg i den økumeniske bevegelse, at en teologisk forståelse av misjon må utformes i kontakt med konkrete kulturelle og historiske situasjoner. Men det som blir spennende, er om det vil lykkes bedre enn hittil å finne det bibelske bindemiddel mellom alle variable menneskelige «situasjoner» og den ene evige «situasjon» som Gud selv skaper i menneskers møte med Jesus Kristus. Eller for å si det på en annen måte: Om det vil lykkes å klargjøre at misjon/evangelisering er noe som skjer hvor mennesker blir hjulpet til å se sin spesielle «historie», hva den

nå enn måtte være, i lys av den enestående frelseshistorie som Gud skapte på Golgata.

Målet for den kommende konferanse synes i hvert fall å avtegne seg: å bryte dualismen mellom det 'vertikale' og det 'horisontale', mellom det 'partikulære' og det 'universelle', mellom misjonens 'kontekst' og Bibelens 'tekst', slik at misjonen – både i teologi og praksis – kan bli 'holistisk' i sann, dvs. bibelsk forstand. (Jfr. til dette problem Åge Holter: «Nå taler alle om misjon, men...», Tidsskrift for Teologi og Kirke 4/1976.)

Konferansens tema har bare så vidt begynt å tegne seg. I den krise som misjon og kirke lenge har vært i, og som også gjenspeiler kristendommens svake stilling blant verdensreligionene i dag, er det mange som gjenoppdager at «bare til deg, Herre, står vårt håp» (Salme 38, 16). Noen steder synes forholdene så ille, at det eneste vi har, er håp. Utviklingen fram til 1980 synes bare å øke vår angst og uro. Politiske regimer vil bli enda hardere, forholdet kirke/stat enda vanskeligere. I Asia vil sulten bli mer akutt, sier ekspertene, og kløften mellom rike og fattige land enda større. Tallet på kristne vil gå enda mer tilbake i forhold til andre religioners troende, og stadig flere vil bli kirkefremmede. Skal vi så bare fortvile? Direktøren for CWME, dr. Emilio Castro, svarte for oss: «Det er vanskelig å holde en kurs mellom triumfalisme og pessimisme. Løsningen kan være 'missio Dei' mer enn 'missio humani'. Hva kan vi gjøre i lys av *missio Dei*?»

Det tema som da synes å dukke fram, er et som lenge har vært et kjært misjonstema i Norge, den 2. bønn i Fader Vår: «Komme ditt rike!» For det første at det er Guds herredømme. For det andre at Guds rike er kommet og kommer i vår tro og i vårt håp – ikke det falske «håp, håp, håp, og det er ikke håp», men håpet i Jesus Kristus. Det var med noe av denne tone generalforsamlingen i Nairobi ble sendt hjem, i generalsekretær Philip Potters avskjedstale:

«I Uppsala [generalforsamlingen 1968] var stemningen preget av Exodus, at vi skulle ut i verden og forandre samfunnsstrukturene og raseforholdene. Nå befinner vi oss i ørkenen. Som et pilegrimsfolk i konflikt og i armød har vi oppdaget et behov for åndelig liv, et åndsliv i bot og håp.»

Misjonskonferansen 1980 vil kanskje kunne hjelpe oss til å gjenoppdage de åndelige ressurser som er tilgjengelige for Guds folk i vandring gjennom ørkenen. Får vi se noe av tegnene på Guds

skjulte plan og hensikt med sitt rike på jorden, kan vi selv – som kirke og individer – bli et håpets tegn for alle som er «uten Gud og uten håp i verden» (Ef. 2, 12).

Til å assistere CWME med forberedelsene av 1980-konferansen er det nedsatt en rådgivende komité på 15 medlemmer. Sammensetningen er ennå ikke (medio mai) helt klarert, men gruppen vil trolig inkludere to s. k. «konservative evangelikale», to fra den ortodokse kirke og to fra den romersk-katolske. Det er ikke foreslått noen representanter fra de skandinaviske land. Tre av kommisjonens egne medlemmer vil også være med, blant dem en av de to vise-formenn, Jacques Maury, president for den reformerte kirke i Frankrike. CWME har forøvrig valgt dette styre: som formann (moderator) den lutherske dr. Soritua A. E. Nababan, president for Council of Churches i Indonesia, og som andre vise-formann Ms Lois Miller, Board of Global Ministries, United Methodist Church (USA).

P. S.

Etter at denne artikkel var satt, er det blitt kjent at dosent dr. Per Lønning, som medlem av KV's sentralkomité, er valgt til formann i komiteen som skal være med å forberede Verdensmisjonsmøtet 1980.